

Yazılı ve sözlü tartışmada taraflar için aynı kelimeler ve kavramlar aynı anlama sahip olmalıdır. Aksi durumda birbirinizin ne söylediğini anlamazsınız ve bu durumda da tartışmanın anlamı kalmaz.

1979 yılı yaz ayları... Selimiye askeri hapishanesinde koridorda Eylem Birliği'nden arkadaşlarla kır gerilla savaşını tartışıyoruz. Ben bu savaşın bizde olamayacağını savunuyorum, onlar ise tersini...

Bir süre sonra tartışmanın anlamsızlaştığını fark ettim çünkü aynı kelimelerden farklı şeyler anlıyorduk.

“Kır sizin için neresidir?” diye sordum. Ya da “kırlar temel savaş alanıdır” dediğinizde nereyi kastediyorsunuz?

Küçük yerleşim birimlerini, bazı kasabaları ve köyleri saydılar.

Eğer Che Guevara'nın kır gerillası anlayışını savunuyorsanız, bu söylediğiniz yerler kır değildir, dedim. Kırdan kastedilen dağlardır. Kır gerilla savaşı da dağlardaki savaştır.

Büyük kentler dışında dağlık olmayan yörelerde de kır gerilla savaşı olabilir ama bunun alanı, örgütlenmesi, taktikleri dağlardaki savaştan çok farklıdır. Hem Che'nin anlayışını savunup hem de bambaşka bir alanda onun anlayışıyla savaş yürütülemez.

Kır gerillasının farklı çeşitleri vardır; bu bağlamda “kır gerillası” bir çeşit üst kavram sayılır, özele inildikçe ayrışır.

Mesela Çin devrimindeki gerilla savaşında dağlar ve ovalar birlikte vardır. Küba'daki gibi dağda başlayıp ilk başarılarından sonra ovaya inilmez.

Bir adada kır gerillası farklı özelliklere sahip olmak zorundadır. Dağlarda savaş verseniz bile çekilebileceğiniz alan sınırlıdır, deniz kıyısına geldiniz mi nereye gideceksiniz?

Adada gerilla savaşı konusunda ilk örnek İngiliz sömürgesi Kıbrıs'ta EOKA'nın mücadelesi olsa gerektir. Komutan Grivas'tır.

Seylan'da Tamillerin verdiği savaş da aynı içerikte değerlendirilebilir. Tamillerin küçük bir deniz kuvveti bile bulunuyordu.

Büyük kentler dışındaki silahlı savaşların tamamı "kır gerilla savaşı" olarak görülmekteydi ve bu savaşın aralarında önemli farklar bulunan çeşitleri üzerinde hiç durulmuyordu.

Latin Amerika ülkelerindeki gerilla savaşları dikkate alındığında gelişmiş bir seçmecilik vardı. Bu kıtada bile Che'nin anlayışına uygun savaşlar vardı, olmayanlar vardı. Mesela Brezilya'da gerilla fazla gelişmemiş olsa bile kentlerin dışına çıkmamıştı. Uruguay'da ise Tupamaros esas olarak kentlerdeydi. Venezüella'da hem kent hem kırdıydı. Gerilla Guatemala'da –Vietnam'daki gibi- ormandıydı. Hem dağ hem ormanda elverişli doğa belirleyicidir.

Bu alanlarda birbirinden oldukça farklı taktikler, kitle ilişkileri gereklidir.

Latin Amerika'da yaşanan deneyler düşünmeden kopya edildiğinde başka bir vahim hata daha yapılır.

Latin Amerika ülkelerinin tamamı kapitalist ülkelerdir. Feodalizmin sözü edilemez, tarımda da kentlerde olduğu gibi kapitalizm egemendir. Buna rağmen bu ülkelerdeki gerilla hareketlerinin

tamamında toprak dağıtımının propagandası yapılır. Küba gibi kapitalist bir ülkede de aynısı yapılmıştır.

Bu anlayışı alıp bizde uygulayamazsınız ya da ancak çok sınırlı bir alanda geçerli olabilir.

Nedeni, tarımsal yapıdaki farklılıktır.

Latin Amerika ülkelerinde genellikle yabancı şirketlerin işlettiği büyük kapitalist çiftlikler vardır. Burada büyük ölçekli makineli tarım yapılır. Alandaki küçük köylü bu çiftliklerden yüksek fiyatla toprak kiralarak tarım yapar ve işlediği toprağa sahip olmak arzusundadır. Bu nedenle böyle kapitalist bir ülkede toprak dağıtımı önemlidir.

1970'li yılların istatistiklerine baktığınızda ise bizde tersini görürsünüz. Küçük toprak sahibi toprağını genellikle daha büyük toprak sahibine kiralarak kente gider. Farklı örnekler de bulunmakla birlikte genel eğilim o yıllarda böyledir. Böyle bir tarımsal yapıda özel bazı yerler dışında toprak dağıtımı savunulamaz.

Bazı yerlerde büyük toprak sahibi (feodal ağa değil tarım burjuvazisi) türlü yollarla küçük toprak sahiplerinin topraklarına el koymuştur ve direniş vardır. Burada durum farklıdır ve sorunun ortaya çıktığı yer de ovadır, düz arazidir.

Özelin şartlarını incelemeden genel teori yapmak bazen çok pahalıya mal olabilir.

Bir dönem –yapılamazdı ama- PKK'nin savaşı örnek alınırdı. Yanlış bir anlayıştı. Kürdistan'ın bölünmüş yapısı nedeniyle başlangıçtan itibaren kurtarılmış bölge vardı; sıkıştın mı oraya çekilirsin.

Klasik gerilla savaşı anlayışında ise böyle bir bölge ancak mücadelenin gelişmiş aşamasında kurulabilir. Bunu düşünmeden aynı anlayışı örnek alanlarda başarısızlık kaçınılmaz olur. Savaşın başlamasıyla bitmesi arasında kısa zaman vardır ya da dar denilebilecek bir bölgenin

dışına çıkamazsınız. Bu ise sürekli çabalamak, kayıplar vermek ve sonuçta aradan yıllar geçmiş bile olsa yerinde saymak demektir.

Aradan yıllar geçti ve aynı konuyu tartışmak isteyenlerle konuşmak için hevesim kalmadı. Yapmayacaksınız ya da yapamıyorsunuz, o zaman konuşmanın ne gereği bulunuyor?

Politika yapmaktır. Bir türlü yapamıyorsan, anlayışını değiştirirsin...